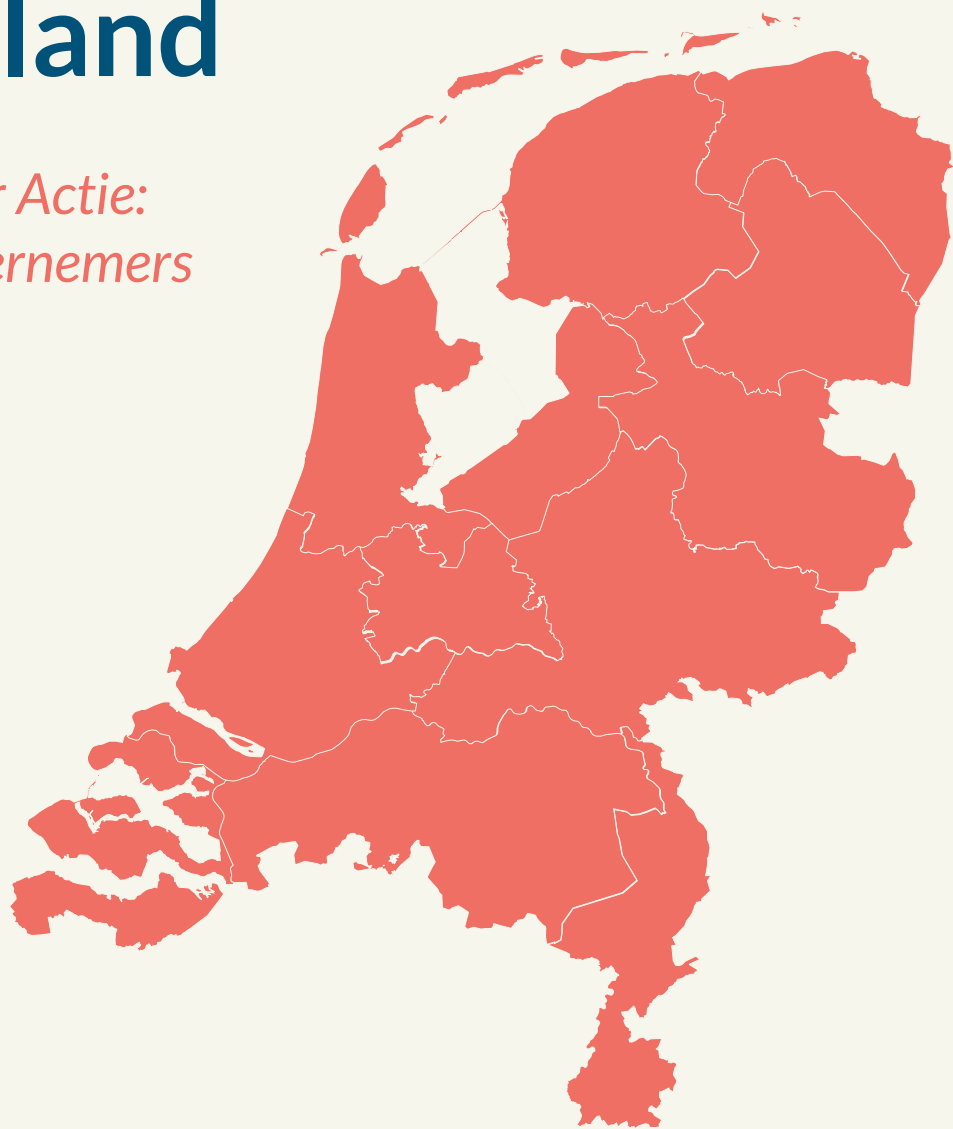

Aanpak van Tech ondernemers voor een veerkrachtig en ambitieus Nederland

*Van Visie naar Actie:
het Tech Ondernemers
Perspectief*

Aanpak van Tech ondernemers voor een veerkrachtig en ambitieuw Nederland

*Van Visie naar Actie:
het Tech Ondernemers Perspectief*

“
Wij ondernemers
zetten door met
het bouwen
van bedrijven,
het creëren van
werkgelegenheid,
en het omzetten
van technologie
in relevante
oplossingen
”

Wij, een collectief van Nederlandse tech-ondernemers en innovatoren, hebben een plan voor het beschermen van onze welvaart, het versterken van onze concurrentiekracht en het garanderen van een toekomstbestendig vestigingsklimaat in Nederland. Negen punten voor groei, innovatie en het benutten van kansen.

Nederland heeft uitstekende kennisinstellingen, een strategische ligging en een cultuur van ondernemerschap. We hebben sterke en impactvolle bedrijven die op wereldschaal het verschil maken, daar mogen we trots op zijn. Maar de klok tikt door. De groeiende wereldwijde concurrentie zet Nederland en Europa onder druk, en relevante investeringen worden nu buiten Europa gedaan.

Wij ondernemers zetten door met het bouwen van bedrijven, het creëren van werkgelegenheid, en het omzetten van technologie in relevante oplossingen zoals het duurzaam gebruik van energie, betaalbare gezondheidszorg en het beschermen van onze veiligheid. Wij durven risico's te nemen die nodig zijn om maatschappelijke problemen op te lossen.

Wij roepen de politiek op te komen met een lange termijn strategie voor de nieuwe economie die tech bedrijven de ruimte geeft om te kunnen concurreren, medewerkers mee te laten delen, de regeldruk te beperken en investeringen in de bedrijven aan te jagen. We roepen investeerders op om met ons het risico te delen in de baanbrekende en risicovolle innovatietrajecten. En we roepen corporates en potentiële klanten op om samen met ons koplopers te worden. Samen kunnen we het verschil maken, en overgaan tot concrete acties voor een concurrerend, krachtig en welvarend Nederland.

Werk en Talent: Behoud Toptalent

*Bewaak en versterk de aantrekkelijkheid
van Nederland voor toptalent*

1. Medewerkersparticipatie en beloning

Techbedrijven strijden wereldwijd om schaars toptalent. Geef Nederlandse techbedrijven een eenvoudige en concurrerende medewerkersparticipatie-regeling, zodat Nederland internationaal concurrerend blijft en nationaal en internationaal talent ervoor kiest om in Nederland te blijven. Zet daarom in op een belastingfaciliteit voor aandelenopties voor medewerkers waarbij tarief aansluit bij de wijze waarop andere, meer concurrerende landen dat doen.

Waarom: Om op gebied van het aantrekken van talent te concurreren met buitenlandse techbedrijven moeten start- en scale-ups medewerkers kunnen belonen met opties op aandelen. De huidige situatie is fiscaal onaantrekkelijk en juridisch alsook procedureel onwerkbaar. Daarnaast leidt het ontbreken van een aantrekkelijke aandelenoptieregeling indirect ook tot minder beschikbaar kapitaal voor vervolginvesteringen. In de VS bijvoorbeeld zie je dat werknemers makkelijker kunnen meedelen in eventuele verkoopwinsten en leert de ervaring dat die werknemers dat kapitaal vaak weer investeren in andere startups waardoor een vliegwieleffect ontstaat.

Tijdspad: Werk voorstel CO6 uit de bouwstenennotitie van het Ministerie van Financiën verder uit in relatie met de motie Van Eijk, en dien dit voorstel in bij de behandeling van de voorjaarsnota.

¹Motie Van Eijk

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2024D43531&did=2024D43531>

Kapitaal: Ontketen Private Investerings

Maak van Nederland het meest aantrekkelijke land in Europa voor VC kapitaal

“
Maak van
Nederland
het meest
aantrekkelijke
land in Europa
voor VC kapitaal
”

2. Co-investeringsfonds voor Venture Capital

We verwelkomen de intentie van de pensioenfondsen om meer in de Nederlandse economie en transitie te investeren. Faciliteer de creatie van voldoende investeringsmogelijkheden voor pensioenfondsen, met als streefdoel om minimaal 1% van het belegd pensioenfondsvermogen direct en indirect te investeren in Nederlandse economie en startups en scale-ups, door:

- Directe co-investeringen in de meest veelbelovende Nederlandse start- en scale-ups, samen met de beste VC fondsen voor optimaal financieel en maatschappelijk rendement.
- Mee te werken aan het InvestNL fonds-in-fonds initiatief om VC's die in Nederland actief (willen) zijn kapitaal te verschaffen om in Nederlandse bedrijven te investeren.

Waarom: Zorg dat het Nederlandse vermogen actief bijdraagt aan het toekomstig verdienvermogen van Nederland, in plaats van weg te vloeien naar het buitenland. Talent volgt kapitaal, en kapitaal volgt rendement. Door samen te investeren met bewezen VC-partijen, brengen we gericht 'slim geld' in ons Nederlandse ecosysteem en krijgen pensioengerechtigden hoge rendementen.

Tijdspad:

- Q1&2 2025 inrichting van het co-investeringsfonds, Q3 2025 eerste investeringen in Nederlandse start- & scale-ups.
- Streven is dat binnen 6 maanden de 4 grootste pensioenfondsen tot 2 miljard alloceren aan het InvestNL initiatief, zodat het eind 2025 de eerste indirecte investeringen kan doen.

3. Versimpel en professionaliseer alle publieke financieringsinstrumenten en breng ze onder in 1 Nationaal Stimulerings Instituut

Breng alle financieringsinstrumenten voor innovatie en ondernemerschap onder in één Nationaal Stimulerings Instituut (bijvoorbeeld een nieuwe opzet van InvestNL) zoals bestaat in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk. Voorkom bureaucratie en versnippering en zorg dat de uitvoering naadloos aansluit op de praktijk.

Waarom: Instrumenten zijn versnipperd, complex, bureaucratisch en sluiten door hun regels en verschillende loketten niet goed aan op de praktijk van snel groeiende techbedrijven. Hierdoor worden ze niet optimaal besteed en zijn de beheerskosten voor de Nederlandse belastingbetaler te hoog.

Tijdspad: Q1 en Q2 2025 voor het schrijven van het voorstel. Q3 2025 voor het uitwerken van het plan ter vereenvoudiging van de bestaande regels. Q4 2025 start implementatie.

4. Stimuleer private investeringen

Maak van Nederland voor oprichting en opschaling van techbedrijven de meest financieel aantrekkelijke locatie in Europa. Pas fiscale stimuleringsregelingen toe (zoals een voor Nederland op maat gemaakte EIS/SEIS regeling uit het VK) om private investeerders te motiveren om in de meest risicovolle vroege fase van veelbelovende techbedrijven te investeren.

Waarom: vermogende ondernemers worden ontmoedigd om in Nederlandse startups te investeren en kiezen eerder voor het buitenland of voor andere sectoren dan risicovolle innovatieve startups in Nederland. We moeten de drempel voor investeringen in startups en scale-ups verlagen en zo innovatie en groei stimuleren. Als ondernemers na een exit hun kennis en vermogen terug investeren in nieuwe ondernemers en innovatieve ondernemingen in Nederland, ontstaat er een vliegwielt dat het Nederlandse ecosysteem duurzaam zal versterken en tot een toename van belastinginkomsten zal leiden.

De EIS en SEIS regelingen in het VK hebben laten zien dat belastingvoordelen gezorgd hebben voor veel meer vroege-fase financiering waardoor startups sneller toegang kregen tot kapitaal.

Tijdspad: Deze maatregel moet voorgesteld worden voor Prinsjesdag 2025 en opgenomen worden in de Voorjaarsbegroting 2026.

² <https://info.sapphirecapitalpartners.co.uk/blog/analyzing-the-latest-s/eis-statistics-for-2022-2023?>
<https://eisa.org.uk/about-eis/facts-and-figures/>

Regelgeving: Omarm Innovatie, Rem Dit Niet

*Zorg dat wet- en regelgeving
innovatie en economische
groei versterken*

“

Het proces
moet sneller en
eenvoudiger,
waarbij het
stroomlijnen
hiervan ook
kan helpen

”

5. Richt sandboxes in voor versnelling van vergunningen

Richt meerdere sandboxes in zoals de recente AI-sandbox, waarbij alle toezichthouders op een relevante technologie samenwerken om snel uitsluitel te kunnen geven over de toelaatbaarheid en regulering van nieuwe producten en diensten, voordat zij de markt opgaan. Het is daarbij belangrijk dat de toezichthouder die het dichtst op de sector zit, zoals de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur voor AI, daarbij de penvoerder is en het proces coördineert.

Waarom: Bestaande regelgeving sluit niet goed aan bij snelle groeibedrijven en nieuwe business modellen. Zo belemmert het huidige vergunningstelsel verschillende sectoren zoals Fintech en Medtech, maar bijvoorbeeld ook het hergebruik van afvalstromen waardoor circulaire oplossingen onuitvoerbaar worden. Het proces moet sneller en eenvoudiger, waarbij het stroomlijnen hiervan ook kan helpen.

Tijdspad: Binnen 12 maanden is de wachttijd voor complexe licenties gehalveerd, met name voor fintech, deep-tech, cleantech en biotech.

6. Test nieuwe wetgeving op innovatie-impact

Voer een verplichte “Innovatiecheck” in voor alle nieuwe wetten. De Bedrijfseffectentoets (BET) is een verplichte kwaliteitseis voor nieuwe nationale regelgeving (maakt deel uit van Beleidskompas.nl). Onderdeel van deze toets is het in kaart brengen van de gevolgen voor innovatie door bedrijven met een reeks vragen. Probleem is dat slechts 18% van de ambtenaren het Beleidskompas – waaronder de BET – invult en dat hier ook geen intern toezicht op plaatsvindt (behalve op onderdeel regeldruk door ATR). Kortom er vindt nauwelijks een ‘innovatiecheck’ plaats. Vergelijkbaar met ATR moet ook (extern en intern) getoetst worden of de gevolgen voor innovatie goed zijn afgewogen bij voorgenomen regelgeving

Waarom: Te vaak worden wetten en regelingen aangenomen die een onbedoeld ongewenst negatief effect hebben op innovatie, omdat de wetgever niet op de hoogte is of kan zijn van de laatste technische oplossingen. De bij punt 5 genoemde sandbox kan daarbij functioneren als feedbackloop door lessen te trekken uit de individuele toetsingen.

Tijdsfad: De toetsing op de innovatiecheck in de BET moet eind 2025 ingericht zijn om te kunnen worden toegepast bij nieuwe wet- en regelgeving.

7. Arbeidsmarkthervorming

Maak het eenvoudiger voor bedrijven om hun arbeidsbestand sneller te kunnen laten meebewegen met de bedrijfsstrategie en veranderende markt. Neem daarbij het Deense flexicurity-model als uitgangspunt om bedrijven sneller en eenvoudiger te laten veranderen, terwijl werknemers gegarandeerd sterke sociale vangnetten behouden. Voorkom zo veel mogelijk instroom in de WIA, hierdoor stijgen de arbeidskosten voor startups, scale-ups en het MKB tot een ondraaglijk niveau.

Waarom: Techbedrijven zijn in voortdurende ontwikkeling, groei en hebben een veranderende dynamiek van functies, maar het huidige sociale zekerheidssysteem is niet ingericht op snelle verandering. Een wendbare arbeidsmarkt bevordert innovatie en banengroei, wat essentieel is voor een dynamische tech sector. Bedrijven gaan kapot of trekken weg vanwege lage productiviteit en hoge arbeidskosten. Door de regels in Nederland kijken bedrijven sneller om werknemers aan te trekken in landen waar dit beter geregeld is, zoals Spanje, het VK of Tsjechië.

Tijdsfad: Voorstel indienen in Q4 2025

³ Dit is een model dat een flexibele arbeidsmarkt combineert met sterke sociale zekerheid en actieve arbeidsmarktmaatregelen. Dit model stelt bedrijven in staat om snel te schakelen bij veranderende economische omstandigheden, terwijl werknemers een vangnet en kansen op herplaatsing krijgen. <https://denmark.dk/society-and-business/the-danish-labour-market>

Modernisering Overheid: Geef Het Goede Voorbeeld

*Verander de overheid in een
aanjager van innovatie*

“

Digitalisering en
automatisering
zijn essentieel om
administratieve
achterstanden te
verminderen

”

8. Digitalisering en automatisering overheidsprocessen

Begin met het digitaliseren van diensten, zodat startups en scale-ups alle interactie met de overheid, zoals inschrijving, belastingaangifte en standaard vergunningen 100% online kunnen regelen—zonder fysiek papierwerk. Breid dit later uit naar andere publieke diensten, waarbij de gebruiker centraal staat.

Waarom: Digitalisering en automatisering zijn essentieel om administratieve achterstanden te verminderen, de regeldruk voor bedrijven te verlagen en hen, evenals burgers dienstverlening te bieden die hun behoeften centraal stelt. Juist startups en scale-ups zijn snel groeiende bedrijven waarbij technologie en digitalisering centraal staat en alleen nog op die wijze werken.

Tijdspad: In 2027 moeten Nederlandse startups alle interacties met de overheid online digitaal kunnen verrichten.

9. Publiek-Private Techprojecten

Zorg dat startups en scale-ups kunnen participeren in grootschalige AI-, robotica- of data-initiatieven binnen de publieke sector—bijvoorbeeld in zorg, mobiliteit en veiligheid. Vaak wordt hiervoor het bestaande MKB en grootbedrijf al goed betrokken, maar start- en scale-ups draaien nog onvoldoende mee in dergelijke consortia. Veranker daarom het betrekken van start-up ondernemers in het bredere Publiek-Private Samenwerkingsbeleid.

Waarom: Toon burgers én buitenlandse markten, dat Nederland moderne oplossingen omarmt en creëer voorbeeldcases voor Nederlandse innovators. Door betrokkenheid van startups bij tenders en de uitvoering hiervan, kunnen deze bedrijven de overheid actiever helpen en voorkom je buitenlandse invloeden van techbedrijven.

Tijdspad: De eerste startups worden in Q3 2025 betrokken door de overheid

Dit is urgent, omdat:

- Economische Groei & Banen: Door kapitaal vrij te maken en regeldruk te verlagen, houden we ondernemers en de werkgelegenheid die zij creëren in Nederland. Dat stimuleert belastinginkomsten en economische vooruitgang
- Behoud van wereldtalent: Zonder snelle hervormingen en investeringen vertrekken de beste tech-talenten naar landen en steden met beter kapitaal en minder obstakels
- Toekomstbestendige Samenleving: AI en automatisering kunnen onze levensstandaard verhogen en kosten van de overheid en publieke diensten drastisch verlagen - maar alleen als we ze proactief omarmen. Doen we niets, dan riskeren we stagnatie, oplopende ongelijkheid en maatschappelijk ontevredenheid en onrust
- Relevantie en autonomie: Door uit te blinken in technologie en innovatie blijft Nederland internationaal relevant en kunnen we ook economisch profiteren van grote maatschappelijke transitie's

Onze Oproep

Wij roepen politici, overheid, pensioenfondsen, beleidsmakers, bedrijfsleven en mede-ondernemers op om zich rond deze visie te verenigen. Teken, deel dit manifest in je netwerk, en committeer je publiekelijk aan ten minste één concrete actie voor komend jaar. Alleen door gezamenlijk te bewegen kunnen we het volle potentieel van de Nederlandse innovatiekracht benutten.

Nederland kan Europees koploper worden op het gebied van tech-gedreven groei. We hebben het talent, de infrastructuur én de ondernemersgeest. Nu hebben we lef en snelle actie nodig - gedragen door heldere tijdslijnen en voldoende kapitaal - om onze voorsprong te behouden en een welvarende toekomst voor iedereen veilig te stellen.

